

## ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	<b>Київський національний університет імені Тараса Шевченка</b>
Освітня програма	<b>50461 Правнича діяльність</b>
Рівень вищої освіти	<b>Бакалавр</b>
Спеціальність	<b>081 Право</b>

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

### Використані скорочення:

**ID** - ідентифікатор

**ВСП** - відокремлений структурний підрозділ

**ГЕР** - галузева експертна рада

**ЕДЕБО** - Едина державна електронна база з питань освіти

**ЕКТС** - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

**ЗВО** - заклад вищої освіти

**ОП** - освітня програма

## **ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК**

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

10.05.2023 p.

Справа № 0413/AC-23

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 08 "Право" у складі:

Дроздов Олександр Михайлович – головуючий,

Беніцький Андрій Сергійович,

Волошин Юрій Олексійович,

Гуржій Тарас Олександрович,

Звєрєв Євген Олександрович,

Лапчевська Катерина Вячеславівна

Мочульська Марта Євгенівна,

Торбас Олександр Олександрович,

Шепітько Михайло Валерійович,

за участі запрощених осіб:

Гожик Андрій Петрович - проректор – представник ЗВО,

Марченко Світлана Іванівна – гарант ОП,

розділяє на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	<b>Київський національний університет імені Тараса Шевченка</b>
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	<b>50461</b>
Назва ОП	<b>Правнича діяльність</b>
Галузь знань	<b>08 Право</b>
Спеціальність	<b>081 Право</b>
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	<b>Бакалавр</b>
Вид освітньої програми	<b>Освітньо-професійна</b>

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЕ

ухвалити рішення про відмову в акредитації.

За - 9, Проти - о

## **1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми**

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

## **2. Обґрунтування ГЕР**

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

**Критерій 1.** Проектування та цілі освітньої програми

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

**Обґрунтування ГЕР**

**1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти**

не застосовується

**1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заинтересованих сторін**

ГЕР підтримує позицію ЕГ, яка рекомендує проводити такі опитування для всіх заинтересованих сторін, оцінка ОП яких буде корисна щодо визначення її відповідності питанням і вимогам ринку праці.

**1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм**

не застосовується

**1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).**

**За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня**

не застосовується

**Критерій 2.** Структура та зміст освітньої програми

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень Е

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень F

**Обґрунтування ГЕР**

**2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)**

ГЕР підтверджує позицію ЕГ щодо того, що обсяг освітньої програми не відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти. ГЕР вважає фундаментальними недоліками, встановленими ЕГ. Зокрема, обсяг ОП 2021 – 180 кр, передумови – бакалавр, магістр/спеціаліст будь яких спеціальностей, що не відповідає чинному на той час Стандарту (<http://surl.li/fhsag>), вступ за яким передбачено лише на базі повної загальної середньої освіти, а обсяг ОП – 240 кредитів ЄКТС. Передумови вступу на ОП 2022 ті самі, що не відповідає Стандарту 2022 (<http://surl.li/dhsen>). В ОП 2021 термін навчання 2 роки з можливістю перезарахувати 60 кр, у Переліку ОК вказано обсяг ОП 120 кредитів. В ОП 2022 вказано 4 роки з можливістю перезарахування 120 кредитів (що вдвічі перебільшує можливості перезарахування за Стандартом 2022) і скороченням навчання до 2 років. Реально встановлений ЕГ термін навчання на ОП 2 роки.

**2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання**

не застосовується

**2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)**

не застосовується

**2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством**

ГЕР підтверджує позицію ЕГ, що структура ОП не передбачає можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством (менше 25 %).

**2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності**

ГЕР та ЕГ констатує, що за ОП не акцентовані є визначення обсягу кредитів необхідних для здобуття ступеня ВО бакалавра права, яке має бути згідно Стандарту 2022 не менше 15 кредитів ЄКТС – на практику у сфері права, зокрема на базі юридичних служб органів місцевого самоврядування, органів законодавчої та виконавчої влади, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, нотаріату, юридичних клінік закладів вищої освіти, у тому числі обов'язковим є проходження практики в обсязі не менше 5 кредитів ЄКТС або в судах, або в системі прокуратури, або адвокатури (в ОП передбачено – 6).

**2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям**

не застосовується

**2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)**

не застосовується

**2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання**

не застосовується

**2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти**

не застосовується

**Критерій 3.** Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень Е

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень F

**Обґрунтування ГЕР**

**3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти**

ГЕР вважає фундаментальним зауваженням щодо правил прийому на навчання. Так, відповідно до п. 2.1. Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022 р. «підставою для оголошення прийому на навчання для здобуття вищої освіти є ліцензія на провадження освітньої діяльності Міністерства освіти і науки України та затверджені керівником закладу вищої освіти правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти в закладі вищої освіти». Згідно п. III Стандарту вищої освіти «Бакалавр» за галузю 08 «Право» та спеціальністю 081 «Право» (2022) «для здобуття освітнього ступеня бакалавра можуть вступати особи, які здобули повну загальну середню освіту, а також особи, які здобули освітній ступінь молодшого бакалавра або освітньо-професійний ступінь фахового молодшого бакалавра зі спеціальністю 081 Право». Натомість ОП «Правничій діяльність» містить вказівку, що передумовою для ОП є «диплом бакалавра інших спеціальностей, диплом магістра, спеціаліста будь-яких інших спеціальностей». ГЕР, таким чином, констатує висновок ЕГ щодо невідповідності ОП Стандарту 2018 та 2022, а також Порядку МОН 2022.

### **3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми**

Згідно додаткових вимог правил прийому за Стандартом 2022 «Прийом на навчання для здобуття вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 081 Право на основі освітнього ступеня молодшого бакалавра або освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра зі спеціальністю 081 Право здійснюється за результатами зовнішнього незалежного оцінювання з дотриманням вимог щодо мінімального конкурсного балу, який встановлюється Умовами прийому на навчання для здобуття вищої освіти на відповідний рік вступу для спеціальностей галузі знань 08 Право». Тому ГЕР погоджується із висновками ЕГ щодо невідповідності данного підкритерію Стандарту. Враховуючи те, що Стандарт 2022 містить межу максимального обсягу кредитів ЄКТС, що може бути перезарахованій – бо кредитів ЄКТС, а ОП допускає максимальну межу перезарахування 120 кредитів, ГЕР погоджується з негативним висновком щодо цього підкритерію з ЕГ. Слід також погодитися з позицією ЕГ щодо відсутності прозорості перезарахування при прийомі в цілому. Викликає сумніви, що перезарахування 120 критерів є "можливим виключно в межах неправових дисциплін і не зачіпає правові дисципліни", що вказує на сумнівність якісності даної ОП.

### **3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

ГЕР рекомендує оновити Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність (відсутнє належне документальне оформлення).

### **3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

*не застосовується*

#### **Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою**

##### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

##### **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

##### **Обґрунтування ГЕР**

**4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи**

*не застосовується*

**4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)**

*не застосовується*

**4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліжень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми**

*не застосовується*

**4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі**

ГЕР вказує на необхідність постійного та систематичного оновлення змісту освіти на основі національних зарубіжних джерел, що зробить методичне забезпечення освітньо-наукового процесу сучасним та актуальним.

#### **4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти**

ГЕР рекомендує продовжити роботу ЗВО з інтернаціоналізації його діяльності щодо навчання та викладання, а також через ознайомлення із сучасними досягненнями науки в галузі права.

**Критерій 5.** Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

##### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

##### **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

##### **Обґрунтування ГЕР**

**5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь**

ГЕР погоджується із позицією ЕГ щодо необхідності продовження реалізації на практиці листа МОН України № 1/9-249 від 14.05.2020 «Щодо організації поточного, семестрового контролю, атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання» (особливо під час війни та під час пандемії).

**5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)**

*не застосовується*

**5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

*не застосовується*

**5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності**

ГЕР погоджується із позицією ЕГ, яка рекомендує популяризувати інші форми академічної доброчесності (крім академічного плагіату). Рекомендується удосконалити сайт ІПО щодо створення рубрики, присвячених популяризації питань академічної доброчесності. ГЕР наполегливо рекомендує перенести політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності на всі види авторських робіт (включаючи курсові роботи, що виконуються здобувачами ВО). ГЕР наполегливо рекомендує перенести політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності на всі види авторських робіт (включаючи курсові роботи, що виконуються здобувачами ВО).

**Критерій 6. Людські ресурси**

##### **Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

##### **Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

##### **Обґрунтування ГЕР**

**6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання**

ГЕР рекомендує ЗВО продовжити здійснювати контроль та мотивувати до підвищення академічної та/або професійної кваліфікації викладачів, задіяних до реалізації ОП, забезпечувати досягнення визначених відповідною програмою цілей та ПРН.

**6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми**

ГЕР підтверджує занепокоєння ЕГ щодо НПП, які не проходять добору за конкурсом, а працюють за цивільно-правовими договорами за цією ОП, що унеможливлює здійснення висновку за підкритерієм 6.2 щодо прозорості процедур конкурсного добору і забезпечення необхідного рівня їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОП. За умови наявності за даною ОП трудових відносин з НПП (крім цивільно-правових) ГЕР рекомендує налагодити прозорість конкурсного добору цих викладачів саме в межах трудових відносин.

**6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу**

*не застосовується*

**6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців**

*не застосовується*

**6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями**

ГЕР рекомендує продовжити сприяння професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

**6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності**

ГЕР закликає ЗВО активніше та за більшою кількістю показників стимулювати розвиток викладацької майстерності НПП.

**Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси**

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

**Обґрунтування ГЕР**

**7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання**

*не застосовується*

**7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми**

*не застосовується*

**7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задоволити їхні потреби та інтереси**

*не застосовується*

**7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультивативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою**

ГЕР погоджується із позицією ЕГ щодо створення єдиного віртуального простору (платформи), особливо в воєнний час та під час пандемії, які потребують реалізації ОП в дистанційному форматі. З цією метою ЗВО необхідно врахувати та реалізувати на практиці лист МОН України №1/9-249 від 14.05.2020 “Щодо організації поточного, семестрового контролю, атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання”.

**7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою**

ГЕР рекомендує ЗВО продовжити створювати достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою (в т.ч. щодо розширення бібліотечного фонду та адаптації сайта ЗВО для осіб із вадами зору).

**7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

не застосовується

**Критерій 8.** Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

**Обґрунтування ГЕР**

**8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми**

не застосовується

**8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми**

ГЕР погоджується із позицією ЕГ щодо рекомендації отримання постійного зворотного зв'язку від здобувачів ВО як обов'язкової складової внутрішнього забезпечення якості ВО.

**8.3 Работодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери**

не застосовується

**8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми**

не застосовується

**8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми**

не застосовується

**8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми**

ГЕР наполягає на тому, що ЗВО має продовжувати демонструвати, що на практиці бере до уваги зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій, під час перегляду освітньої програми.

**8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою**

не застосовується

**Критерій 9. Прозорість та публічність**

**Рівень відповідності (експертна група)**

Рівень В

**Рівень відповідності (ГЕР)**

Рівень В

## **Обґрунтування ГЕР**

**9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

ГЕР підтримує позицію ЕГ та звертає увагу на те, що веб-сайт потребує щодо надання актуально інформації.

**9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проект із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін**

ГЕР звертає увагу на те, що ЗВО має не пізніше ніж за місяць до затвердження ОП або змін до неї оприлюднювати на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін. Тому ГЕР рекомендує демонструвати на сайті зауваження і пропозиції заінтересованих сторін і щодо попередніх проектів для демонстрації динамічного та системного підходу ЗВО за цим підкритерієм.

**9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства**

не застосовується

## **Критерій 10. Навчання через дослідження**

### **Рівень відповідності (експертна група)**

не застосовується

### **Рівень відповідності (ГЕР)**

не застосовується

## **Обґрунтування ГЕР**

**10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю**

не застосовується

**10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників**

не застосовується

**10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) ( проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)**

не застосовується

**10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільнотах дослідницьких проектах тощо**

не застосовується

**10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються**

не застосовується

**10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної добросердісті у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної добросердісті**

не застосовується

## **3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми**

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

#### **Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми**

проводити опитування для всіх заінтересованих сторін, оцінка ОП яких буде корисна щодо визначення її відповідності питанам і вимогам ринку праці.

#### **Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми**

встановити обсяг ОП згідно із вимогами законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти; передбачити можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством (не менше 25 %); визначити обсяг кредитів необхідних для здобуття ступеня ВО бакалавра права згідно Стандарту 2022 не менше 15 кредитів ЄКТС – на практику у сфері права, зокрема на базі юридичних служб органів місцевого самоврядування, органів законодавчої та виконавчої влади, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, нотаріату, юридичних клінік закладів вищої освіти, у тому числі обов'язковим є проходження практики в обсязі не менше 5 кредитів ЄКТС або в судах, або в системі прокуратури, або адвокатури.

#### **Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання**

внести зміни до ОП «Правника діяльність» щодо передумов та встановити, що він відповідає п. 2.1. Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022 р. «підставою для оголошення прийому на навчання для здобуття вищої освіти є ліцензія на провадження освітньої діяльності Міністерства освіти і науки України та затверджені керівником закладу вищої освіти правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти в закладі вищої освіти» та п. III Стандарту вищої освіти «Бакалавр» за галузю 08 «Право» та спеціальністю 081 «Право» (2022) «для здобуття освітнього ступеня бакалавра можуть вступати особи, які здобули повну загальну середню освіту, а також особи, які здобули освітній ступінь молодшого бакалавра або освітньо-професійний ступінь фахового молодшого бакалавра зі спеціальністі 081 Право»; привести у відповідність ОП із вимогами правил прийому за Стандартом 2022 «Прийом на навчання для здобуття вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 081 Право на основі освітнього ступеня молодшого бакалавра або освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра зі спеціальністі 081 Право здійснюється за результатами зовнішнього незалежного оцінювання з дотриманням вимог щодо мінімального конкурсного балу, який встановлюється Умовами прийому на навчання для здобуття вищої освіти на відповідний рік вступу для спеціальностей галузі знань 08 Право»; привести у відповідність ОП згідно Стандарту 2022, який містить межу максимального обсягу кредитів ЄКТС, що може бути перезарахований бо кредитів ЄКТС; ГЕР рекомендує оновити Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність.

#### **Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою**

постійно та систематично оновлювати зміст освіти на основі національних зарубіжних джерел, що зробить методичне забезпечення освітньо-наукового процесу сучасним та актуальним; продовжити роботу ЗВО з інтернаціоналізації його діяльності щодо навчання та викладання, а також через ознайомлення із сучасними досягненнями науки в галузі права.

#### **Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросесність**

продовжити реалізацію на практиці листа МОН України № 1/9-249 від 14.05.2020 «Щодо організації поточного, семестрового контролю, атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання» (особливо під час війни та під час пандемії); популяризувати інші форми академічної добросесністі (крім академічного плагіату). Рекомендується удосконалити сайт ІПО щодо створення рубрики, присвячених популяризації питань академічної добросесністі; перенести політику, стандарти і процедури дотримання академічної добросесністі на всі види авторських робіт (включаючи курсові роботи, що виконуються здобувачами ВО).

#### **Критерій 6. Людські ресурси**

продовжити здійснювати контроль та мотивувати до підвищення академічної та/або професійної кваліфікації викладачів, задіяних до реалізації ОП, перш за все, на основі трудових відносин, забезпечувати досягнення визначених відповідною програмою цілей та ПРН; забезпечити відбір НПП за конкурсом; продовжити сприяння професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями; активніше та за більшою кількістю показників стимулювати розвиток викладацької майстерності НПП.

#### **Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси**

створити єдиний віртуальний простір (платформу), особливо в воєнний час та під час пандемії, які потребують реалізації ОП в дистанційному форматі. Врахувати та реалізувати на практиці лист МОН України №1/9-249 від 14.05.2020 “Щодо організації поточного, семестрового контролю, атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання”; продовжити створювати достатні умови для реалізації права на освіту особами з

особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою (в т.ч. щодо розширення бібліотечного фонду та адаптації сайта ЗВО для осіб із вадами зору).

**Критерій 8.** Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

отримання постійного зворотного зв'язку від здобувачів ВО як обов'язкової складової внутрішнього забезпечення якості ВО; продовжувати демонструвати, що на практиці бере до уваги зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій, під час перегляду освітньої програми.

**Критерій 9.** Прозорість та публічність

здійснювати постійне оновлювання веб-сайту та надавати актуальну інформації; оперативно оприлюднювати на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін. Тому ГЕР рекомендує демонструвати на сайті зауваження і пропозиції заінтересованих сторін і щодо попередніх проектів для демонстрації динамічного та системного підходу ЗВО за цим підкритерієм.

**Критерій 10.** Навчання через дослідження

*не застосовується*

**4. Додатки**

*Відсутні*

\*\*\*

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

*Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.*

Головуючий на засіданні ГЕР

**ДРОЗДОВ ОЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ**